

Guía Docente

Datos Identificativos				
			2020/21	
Asignatura (*)	Socioloxía do Traballo	Código	760G01017	
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Gomis Rodríguez, Alfonso	Correo electrónico	alfonso.gomis@udc.es	
Profesorado	Gomis Rodríguez, Alfonso	Correo electrónico	alfonso.gomis@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Coñecemento da perspectiva sociolóxica sobre o traballo e as organizacións			

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>No se realizarán cambios</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballos tutelados - Lecturas de textos e búsqueda e análise de información - Proba obxectiva (se cambian as características previstas inicialmente) <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se suprimen as clases presenciais que se substitúen por material deixado en Moodle. <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <ul style="list-style-type: none"> - Correo electrónico: Diariamente. Para facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. - Moodle: Diariamente - Teléfono: En horario de tutorías e do previsto para clases presenciais. <p>4. Modificacións na avaliación</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traballos tutelados/Lectura de textos: 30% de peso na calificación. Lecturas de textos e búsqueda e análise de información previstos inicialmente se substitúen por traballos enviados ao profesor - Proba obxectiva: 70 ó 100% de peso na calificación final (70% para aqueles que hayan feito os traballos de clase durante o curso; 100% para aqueles que non os fixeron, neste caso o exame contará tamén con preguntas relacionadas cos textos de lectura obrigatoria). O exame previsto na modalidade presencial de preguntas de resposta media/larga se substitúe por un exame tipo test ou de preguntas de resposta curta non presencial. Aqueles que non fixeron os traballos de clase durante o curso terán que contestar ademais algunhas preguntas de resposta media/ larga relacionadas cos lecturas obrigatorias. <p>*Observacións de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Para a 2ª oportunidade se poderá optar por enviar os traballos de clase (30% de la calificación final) antes do exame (70%) tipo test ou preguntas de resposta curta; ou por facer o exame (100% de la calificación) contestando, ademais de a as preguntas do temario a una ou varias relacionadas cos lecturas. - Terminado o proceso de avaliación se fixará una fecha ou datas para a revisión de las pruebas non presenciais (traballos e exame) <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <p>Todas as fontes necesarias para superar a materia son facilitadas a los estudiantes a través de documentos que están en internet ou que han sido escaneados e pasados a pdf e colgados en Moodle.</p>
-----------------------------	---

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A5	Políticas sociolaborais.
A11	Teoría e sistemas de relacións laborais.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A33	Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional.
A34	Interrelacionar as distintas disciplinas que configuran as relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.

B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
		A5	B1
		A11	B2
		A18	B3
		A27	B5
		A31	B6
		A32	B8
		A33	B9
		A34	B13
		A35	B14
			C1
			C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. As organizacións e as formas de organización do traballo	1.1. A división do traballo e as formas de organización do traballo: taylorismo e fordismo 1.2. O postfordismo: sistema just-in-time e a especialización flexible 1.3. O debate sobre a desburocratización da sociedade: a empresa-rede, a McDonalización
2. O traballo nas sociedades actuais	2.1. A automatización e seus efectos: a teoría do fin do traballo e súa crítica 2.2. A flexibilidade laboral 2.3. A segmentación do mercado de traballo
3. O papel das organizacións sindicais e patronais	3.1. As organizacións sindicais e patronais. O caso español 3.2. Limitacións da acción sindical
4. As condicións de traballo	4.1. Características das condicións laborais nas sociedades actuais 4.2. Siniestralidade e saúde laboral 4.3. Análise do clima laboral
5. Traballo non remunerado e economía sumerxida	5.1. O traballo doméstico 5.2. O traballo voluntario 5.3. A economía social 5.4. A economía sumerxida e o traballo oculto 5.5. Traballadores autónomos e falsos autónomos
6. Negociación colectiva e intervención das institucións públicas	6.1. A negociación xeral e a concertación social 6.2. As reformas laborais 6.3. A negociación colectiva en España nos últimos anos

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A35 B9 C1 C4	12	0	12
Lecturas	B2 B14 C1 C4	0	24	24
Proba obxectiva	A5 A11 A32 A33 B1 B2 B8 C1	2	60	62
Sesión maxistral	A18 A27 A31 A34 B3 B5 B6 B13	28	0	28
Traballos tutelados	B1 B3 B6 B8 B14	0	20	20
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Comentario en clase por parte do alumnado dos textos recomendados como lecturas ou dos datos analizados
Lecturas	Cunha periodicidade aproximadamente semanal os alumnos deberán ler unha serie de textos, artigos ou capítulos de libros, ou buscar e analizar datos, que logo se comentarán en clase na discusión dirixida
Proba obxectiva	Examen oral ou escrito da materia vista en clase
Sesión maxistral	Explicación da materia da asignatura por parte do profesor, que pode ir acompañada de imaxes, gráficos, documentais, etc.
Traballos tutelados	Traballo de profundización nun tema relacionado coa asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Se fará pra os traballos tutelados, orientando a cada alumno sobre o traballo que pode facer, cómo facelo e fontes de información a utilizar. De haber alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia contactará co profesor a principio de curso para aclarar a metodoloxía a seguir, que de forma xeral se indica no apartado de "avaliación".

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A5 A11 A32 A33 B1 B2 B8 C1	O examen oral ou escrito supondrá un 70% da nota final para os alumnos que realicen os traballos que se propoñan durante o curso. En todo caso para superar a asignatura é preciso ter aprobado o exame. A presentación de algún dos traballos plaxiado será motivo de suspenso da asignatura. Os alumnos que non realicen os traballos durante o curso deberán facer un examen na data sinalada (tanto na oportunidade de xaneiro como na de xulio), consistente en preguntas de resposta media/longa sobre a materia vista en clase, así como sobre as lecturas recomendadas ó longo do curso.	70
Traballos tutelados	B1 B3 B6 B8 B14	Os traballos basados nas lecturas e comentarios, e na búsqueda e análise de datos, supondrán un 30% da nota final. Estes traballos se farán dentro ou fora da aula, haberá que facelos ou entregalos cunha periodicidade semanal.	30

Observacións avaliación

Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, existen dúas opcións:- a realización do exame final, tal como se indicou anteriormente para o alumnado que no asista a clase habitualmente,-
ou facer os traballos de clase semanalmente (o que nos apartados de metodoloxías aparece nomeado como "traballos tutelados" e "discusión dirixida") traballos que se irán indicando na plataforma Moodle, e deberán ser entregados (persoalmente ou por correo electrónico) nas mesmas datas que o alumnado asistente a clase. Pero en todo caso no exame final deberá responderse a algunhas preguntas relacionadas con estes traballos semanais.

Para a segunda oportunidade o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial terá a primeira das opcións.

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<p>Texto básico:- Köhler, Holm-Detler y Martín Artiles, Antonio (2009). Manual de la Sociología del Trabajo y de las Relaciones Laborales, Delta Publicaciones, Madrid, 3ª ed. Bibliografía complementaria: - Arrazola, M.; Hevia, J. de; Mauleón, I.; y Sánchez, R. (2011). "Estimación del volumen de economía sumergida en España", Cuadernos de Información Económica, nº 220, Madrid.- Beneyto, P. J.; Alós, R.; Jódar, P. y Vidal, S. (2016). "La afiliación sindical en la crisis. Estructura, evolución y trayectorias", Sociología del Trabajo, núm. 87, pp. 25-44.- Carnoy, Martín (2001). El trabajo flexible en la era de la información, Alianza, Madrid.- Castells, Manuel (2005). La era de la información. Vol. 1: La sociedad red, Alianza, Madrid, 3ª ed.- Castillo, Juan José, dir. (2005). El trabajo recobrado. Una evaluación del trabajo realmente existente en España, Miño y Dávila Editores, Buenos Aires.- Castillo, Juan José y Agulló, Itziar (2012). Trabajo y vida en la sociedad de la información. Un distrito tecnológico en el norte de Madrid, Libros de la Catarata, Madrid.- Castillo, Juan José (2008). La soledad del trabajador globalizado: memoria, presente y futuro, Los Libros de la Catarata, Madrid.- CC.OO. (2019). "Informe de siniestralidade laboral en Galicia no 2018", Cadernos do Sindicato Nacional de CC.OO., 32/2019.- CES (2018). Economía, Trabajo y Sociedad. Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral España 2017, Consejo Económico y Social España, Madrid.- Coriat, Benjamin (1993). El taller y el crónometro. Ensayos sobre el taylorismo, el fordismo y la producción en masa, Siglo XXI, Madrid.- Coriat, Benjamin (1993). Pensar al revés: Trabajo y organización en la empresa japonesa, Siglo XXI, Madrid.- Díaz-Salazar, Rafael, ed. (2003). Trabajadores precarios. El proletariado del siglo XXI, Ediciones HOAC, Madrid.- Durán Heras, Mª Ángeles (2012). El trabajo no remunerado en la economía global, Fundación BBVA, Bilbao.- Durán Heras, Mª Ángeles (2018). La riqueza invisible del cuidado, Universitat de Valencia, Valencia.- Ehrenreich, Barbara (2014). Por cuatro duros. Cómo (no) apañárselas en Estados Unidos, Capitán Swing, Madrid.- Finkel, Lucila (1996). La organización social del trabajo, Pirámide, Madrid.- FOESSA (2019). VIII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España, Fundación FOESSA, Madrid.- García Perea, Pilar y Román, Concepción (2019). "Caracterización del empleo no asalariado en España desde una perspectiva europea", Boletín Económico 2/2019, Banco de España, Madrid.- Garmendia, J.A.; Navarro, M. y Parra Luna, F. (1987). Sociología industrial y de la empresa, Aguilar, Madrid.- Giddens, Anthony (2010). Sociología, Alianza, Madrid, 6ª ed.- López Calle, Pablo (2007). La desmovilización general: jóvenes, sindicatos y reorganización productiva, Los Libros de la Catarata, Madrid.- Miguélez, F. e Prieto, C. (1999). Las relaciones de empleo en España, Siglo XXI, Madrid.- Mouzelis, Nicos P. (1991). Organización y burocracia. Un análisis de las teorías modernas sobre organizaciones sociales, Península, Barcelona, 3ª ed.- Piore, Michael J. y Sabel, Charles F. (1990). La segunda ruptura industrial, Alianza, Madrid.- Poch, Rafael et al. (2013). La quinta Alemania. Un modelo hacia el fracaso europeo, Icaria, Barcelona.- Rifkin, Jeremy (2010). El fin del trabajo, Paidós, Barcelona.- Ritzer, George (1996). La McDonalización de la sociedad. Un análisis de la racionalización en la vida cotidiana, Ariel, Barcelona.- Rodríguez Sosa, V. y Asián Chaves, R. (2006). Indicadores y fuentes estadísticas para el análisis de los mercados de trabajo, Servicio Andaluz de Empleo, Sevilla.- Salamon, Lester M., dir. (2001). La sociedad civil global: las dimensiones del sector no lucrativo, Fundación BBVA, Bilbao.- Sanchis, Enric (2011). Trabajo y paro en la sociedad postindustrial, Tirant lo blanch, Valencia.- Sardá, Jordi, (2014). La economía sumergida pasa factura. El avance del fraude en España durante la crisis, GESTHA-Fundación URV, Madrid.- Sennett, Richard (2000). La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo, Anagrama, Barcelona.- Vandaele, Kurt (2019). Un futuro sombrío: estudio de la afiliación sindical en Europa desde 2000, Fundación 1º de Mayo, Madrid. Revistas:- Sociología del Trabajo- Cuadernos de Relaciones Laborales- Gaceta Sindical</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	<p>
</p>

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías